

SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie.

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Institucja Zarządzająca PROW na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekty SIR

I kwartał 2023 r.

www.sir.cdr.gov.pl

**Operacje zrealizowane w I kwartale 2023 r.
przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
oraz Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego,
w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów
Wiejskich na lata 2022-2023 w zakresie Sieci na rzecz
innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich**

Centrum Doradztwa Rolniczego
w Brwinowie Oddział w Warszawie

Ul. Rakowiecka 36 lok. 150

02-532 Warszawa

Tel. + 48 22 274 2327

e-mail: warszawa@cdr.gov.pl

Spis treści

1.	Aktualne wyzwania w nowoczesnych technologiach uprawy roślin jagodowych.....	3
2.	Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich.....	4
3.	Tworzenie sieci kontaktów sprzyjających wprowadzaniu innowacji w produkcji zwierzęcej na Podkarpaciu .	5
4.	Nauka – Praktyce: wymiana wiedzy w obiektach doświadczalnych instytutów naukowych	6
5.	Nowoczesna produkcja mleka.....	7
6.	Forum Grup Operacyjnych z województwa pomorskiego.....	8
7.	Innowacyjne technologie w produkcji roślinnej – uprawa rzepaku	9
8.	Spotkanie informacyjno-szkoleniowego dla pracowników WODR oraz CDR wykonujących i wspierających zadania na rzecz SIR	10
9.	Podlaski zespół tematyczny ds. przetwórstwa mleka.....	11
10.	Rok w winnicy.....	12
11.	Aromaterapia – pachnąca moc roślin	13
12.	Innowacyjne rozwiązania wspierające rozwój gospodarstw na przykładzie dobrych praktyk z województwa świętokrzyskiego.....	14
13.	I Dolnośląski Szczyt Grup Operacyjnych.....	15
14.	Wieprzowina rodzimej rasy puławskiej - efektywne wykorzystanie tuszy z uwzględnieniem aspektów lokalnej tradycji kulinarnej.....	16
15.	Spotkanie Hodowców Bydła w ramach Zespołu Tematycznego ds. innowacji w rolnictwie	17
16.	Innowacje czy powrót do natury – uprawa bezorkowa	18
17.	Rozwój AKIS poprzez wzmocnienie współpracy pomiędzy publicznym doradztwem rolniczym i uczelniami	19
18.	„Droga do innowacji” - innowacyjne sieciowanie producentów rolnych w ramach EPI oraz KŁŻ	20
19.	Ograniczenie strat i marnotrawstwo żywności w krótkich łańcuchach dostaw - wyzwaniem najbliższych lat	21

1. Aktualne wyzwania w nowoczesnych technologiach uprawy roślin jagodowych

Organizator:	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie
Data:	19.01.2023 r.; 14.03.2023 r.
Miejsce:	Targi Sadownictwa i Warzywnictwa TSW 2023 w Kielcach; woj. śląskie
Forma:	Wyjazd studyjny; konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie.

Cel: zapoznanie rolników zajmujących się uprawą roślin jagodowych, w szczególności truskawki, maliny i borówki amerykańskiej, bądź też zamierzających podjąć takiej działalności, z aktualnymi trendami i innowacyjnymi rozwiązaniami w uprawie, ochronie i sprzedaży roślin jagodowych. Umożliwienie utworzenia sieci kontaktów między producentami owoców jagodowych, doradcami, firmami branży jagodowej, pozwoli na wymianę wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz ułatwi zapoznanie się z aktualnymi trendami i innowacjami w uprawie roślin jagodowych prezentowanymi na Targach Sadownictwa i Warzywnictwa.

Relacja:

Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie Oddział w Mikołowie zorganizował 1-dniowy wyjazd studyjny na Targi Sadownictwa i Warzywnictwa TSW 2023 w Kielcach w dniu 19 stycznia 2023 r. Targi Sadownictwa i Warzywnictwa to największa cykliczna impreza dla sadowników, jagodników i warzywników. Oprócz wystaw, prezentacji produktów i usług branżowych, jak co roku, odwiedzający targi mieli możliwość uczestniczyć w konferencjach. Zwrócono uwagę

na niezastąpiony i skuteczny monitoring szkodników na plantacjach truskawek. Aktualnym tematem jednego z wystąpień było nawożenie i biostymulacja truskawek w zmiennych warunkach pogodowych. Dokładnie omówiona została optymalizacja nawożenia truskawek uprawianych na zagonach. Na podstawie wyników prowadzonych na plantacji polowej truskawek, scharakteryzowane zostały nowe odmiany truskawek. Owoce jagodowe są już na większości plantacji w Wielkiej Brytanii uprawiane pod osłonami. Produkcję owoców na takiej plantacji, w gruncie oraz na podłożach bezglebowych, omówił praktyk – menedżer farmy angielskiej. [Więcej](#)

W marcu br. w ramach projektu zorganizowano konferencję. Prelegentami konferencji byli specjaliści – naukowcy i praktycy zarówno z Instytutu Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach oraz z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Prof. dr hab. Stanisław Pluta przedstawił zagadnienia dotyczące aktualnego miejsca Polski w Europie pod względem powierzchni nasadzeń borówki wysokiej i produkcji tych owoców. Dokładnie omówiono zarówno obecnie stosowane, jak również innowacje w technologiach uprawy borówki wysokiej.

Prof. dr hab. Agnieszka Masny wskazała, że obecne trendy hodowlane w nowoczesnej produkcji maliny i truskawki nastawia się na dążeniu do uzyskania odmian charakteryzujących się m.in. wysoką plennością owoców, odpornością na choroby, wytrzymałością na przemarzanie, innymi cechami użytkowymi.

Dr hab. Małgorzata Tartanus omówiła m.in. metody racjonalnego zwalczania agrofagów w odniesieniu do zmiany w technologiach upraw. Szczegółowo omówiono metody i narzędzia do monitoringu szkodników występujących na plantacjach borówki wysokiej, maliny i truskawki. Wskazano na innowacje m.in. w postaci pułapki wyposażonej w kamerę oraz kartę SIM do przesyłania danych – kontrola na ekranie własnego komputera.

Prof. dr hab. Monika Bieniasz omówiła wpływ czynników na efektywne zapylenie borówki wysokiej, maliny i truskawki. Skuteczne zapylenia zależy m.in. od doboru odmian na plantacji, kondycji agrotechnicznej roślin, warunków atmosferycznych (przed kwitnieniem, w trakcie i po kwitnieniu), obecności owadów. [Więcej](#)

2. Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Organizator:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
Data:	31.01.2023 r.; 27.02.2023 r.
Miejsce:	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie; Urząd Gminy Tłuchowo
Forma:	Konferencja; szkolenie

Grupa docelowa: przedstawiciele Lokalnych Partnerstw Wodnych, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych/ uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, właściciele stawów rybnych, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Rozwój współpracy oraz sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem, a instytucjami i urzędami w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rolnictwa.

Relacja:

W dniu 31 stycznia 2023 r. w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie w Centrum Konferencyjnym im. Leona Janty-Pończyńskiego przy współdziałaniu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy odbyła się konferencja pt. „Spółki wodne jako część systemu zarządzania infrastrukturą wodną na obszarach wiejskich. Potrzeby i możliwości poprawy sytuacji spółek wodnych w społecznościach lokalnych”, połączona z posiedzeniem Rady Partnerstw Wodnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Uczestnikami konferencji byli Członkowie Rady Partnerstw Wodnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz przedstawiciele spółek wodnych województwa kujawsko-pomorskiego. W spotkaniu uczestniczyło 150 osób, w tym ok. 50 osób on-line.

Podczas konferencji przedstawione zostały możliwości finansowania inwestycji z zakresu prowadzenia gospodarki wodnej, realizowanych poprzez JST, ich związki, stowarzyszenia, jednostki organizacyjne, spółki wodne i LPW. Ważnym elementem konferencji było omówienie ze spółkami wodnymi potrzeb i możliwości poprawy ich sytuacji w społecznościach lokalnych. Uczestnicy konferencji zgłaszali postulaty zmian dotyczących spraw organizacyjnych, prawnych, finansowych związanych z funkcjonowaniem spółek wodnych. W tym celu został powołany zespół roboczy, którego zadaniem będzie zebranie i ostateczne przygotowanie tych postulatów. [Więcej](#)

W ramach projektu, w dniu 27 lutego 2023 r. w Urzędzie Gminy Tłuchowo odbyło się szkolenie z udziałem działaczy Lokalnego Partnerstwa Wodnego Powiatu Lipnowskiego. Otwarcia szkolenia dokonał przewodniczący LPW Pan Andrzej Pączkowski, który przywitał przybyłych gości oraz przedstawił porządek zebrania. Następnie zabrała głos Pani Anna Czajkowska z KPODR Minikowo, która przedstawiła aktualne możliwości pozyskania funduszy na działania spółek wodnych i JST. Członkowie LPW omówili plan pracy i główne działania do zrealizowania w 2023 r. przez partnerstwo. Zostali również poinformowani o najbliższych wydarzeniach dotyczących tematyki racjonalnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich. W trakcie dyskusji uczestnicy spotkania zwrócili uwagę na problemy związane z ustaleniem właścicieli gruntów oraz na nieaktualną ewidencję urządzeń melioracyjnych. Podkreślili, że zaktualizowanie ewidencji należy zacząć od „zbadania terenu”. Na zakończenie szkolenia, członkowie LPW wysunęli wniosek, aby powstał zespół ekspertów, który będzie miał możliwości prawne do rozwiązywania problemów zgłaszanych przez Lokalne Partnerstwa Wodne. Szkolenie miało charakter panelu dyskusyjnego zebranych członków rady LPW. [Więcej](#)

3. Tworzenie sieci kontaktów sprzyjających wprowadzaniu innowacji w produkcji zwierzęcej na Podkarpaciu

Organizator:	Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale
Data:	styczeń 2023 r.
Miejsce:	Niemcy, Kassel
Forma:	Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, pracownicy doradztwa, przedstawiciele nauki, instytucje pracujące na rzecz rolnictwa, osoby zainteresowane proponowaną tematyką.

Cel: zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów między polskimi rolnikami (w tym hodowcami królików) a kontrahentami zagranicznymi oraz przeniesienie dobrych praktyk na teren Podkarpacia w zakresie innowacji w technologii chowu. Poszerzenie wiedzy z zakresu zarządzania stadem zwierząt hodowlanych. Przedstawienie dobrych praktyk oraz najnowszych informacji, nowatorskich technologii oraz innowacyjnych rozwiązań, w celu utrzymania ekonomicznej rentowności gospodarstw o profilu produkcji zwierzęcej.

Relacja:

Federalna Wystawa Hodowców Królików Czystej Krwi została zorganizowana przez Związek Hodowców Królików Czystej Krwi Kurhessen i Regionalny Związek Hodowców Królików Czystej Krwi Hessen-Nassau w Kassel. Patronat objął przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych niemieckiego Bundestagu - Michael Roth.

W Niemczech w klubie hodowli królików zaangażowanych jest około 100 000 osób. Swoje sukcesy hodowlane prezentują regularnie na wystawach: Bundesschau w Kassel. Na wystawie swoje okazy prezentowało około 3000 hodowców, a dominowały m.in. następujące rasy królików: lwie głowy, karłowate satyny i niebiesko-szare wiedeńczyki. Ponadto, przedstawiciele stowarzyszeń przedstawiali również stare rasy.

Króliki są postrzegane przede wszystkim jako zwierzęta rolnicze, ponieważ są wykorzystywane do konsumpcji i dostarczają "doskonałego mięsa w jakości ekologicznej". Organizacja wyjazdu studyjnego przyczyni się w przyszłości do zainicjowania i rozpropagowania hodowli królików przez osoby uczestniczące w wydarzeniu.

Uczestnicy podczas wyjazdu zapoznali się z przykładami wprowadzanych innowacji optymalizujących chów oraz dobrymi praktykami w hodowli królików, mającymi na celu maksymalizację zysku przy jednoczesnym zatrzymaniu kosztów na takim samym poziomie. Ponadto, zaznajomili się z nowoczesnymi rasami, co pozwoli na wykorzystanie materiału hodowlanego najbardziej przydatnego do wprowadzania innowacyjnych prokonsumenckich rozwiązań.

Ze względu na to, że chów królików jest ważnym i przyszłościowym (szczególnie w dobie zagrożenia regionu przez wirus Afrykańskiego Pomoru Świń) kierunkiem produkcji zwierzęcej, zainicjowanie takiej alternatywnej hodowli będzie doskonałym rozwiązaniem w warunkach Podkarpacia. Dodatkowo króliki, jako zwierzęta produkcyjne, charakteryzują się wysokimi wskaźnikami cech użytkowych, decydujących właśnie o ich przydatności gospodarczej. Należy tutaj wymienić: dużą płodność i plenność – szczególnie w warunkach chowu ekologicznego. Uczestnicy projektu staną się „motorem” do wdrażania nowej inicjatywy.

Dodatkowo, realizacja projektu przyczyni się w przyszłości do upowszechniania wiedzy w zakresie dotyczącym zachowania różnorodności genetycznej zwierząt. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Data:	13-14.02.2023 r.
Miejsce:	Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława Dąbrowskiego – PIB w Warszawie
Forma:	Seminarium

Grupa docelowa: przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele nauki, rolnicy, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: upowszechnienie wiedzy dotyczącej nowych technologii uprawy roślin oraz chowu zwierząt w obiektach doświadczalnych instytucji badawczo-naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem praktyk służących dostosowaniu do zmiany klimatu i zachowaniu żyzności gleby, w powiązaniu z doбором gatunków i odmian roślin uprawnych. Ułatwienie indywidualnych kontaktów między pracownikami nauki i rolnikami oraz doradcami rolniczymi.

Relacja:

Pierwszego dnia seminarium uczestników powitał Dyrektor Instytutu prof. dr hab. inż. Artur Hugo Świergiel, a następnie prof. Zbigniew Dolatowski przedstawił ogólne informacje o strukturze, dorobku naukowym i pracach Instytutu na rzecz rolnictwa i przetwórstwa żywności. W pierwszym dniu seminarium została przedstawiona problematyka badawcza i wdrożeniowa zakładów, których siedziby znajdują się poza Warszawą:

- Zakład Jakości Żywności – Jakość i bezpieczeństwo żywności w zakładach przetwórczych oraz w RHD – dr Beata Bartodziejska;
- Zakład Technologii i Techniki Chłodnictwa – Ochrona środowiska w chłodnictwie – dr inż. Magdalena Wróbel-Jędrzejewska;
- Zakład Technologii Gorzelnictwa i Odnawialnych Źródeł Energii – Zagospodarowanie odpadowej biomasy roślinnej w celu pozyskania komponentów energetycznych, paszowych i nawozowych według zasady kaskadowości – dr inż. Katarzyna Kotarska;
- Zakład Koncentratów Spożywczych i Produktów Skrobiowych – Kierunki wykorzystania surowców roślinnych w żywności – dr inż. Elżbieta Wójtowicz;
- Zakład Technologii Mięsa i Tłuszczu – Technologia przetwarzania mięsa i tłuszczu w warunkach przemysłowych i RHD – dr inż. Piotr Szymański.

W drugim dniu seminarium uczestnicy odwiedzili zakłady badawcze Instytutu i zapoznali się z ich działalnością.

- Zakład Bezpieczeństwa i Analizy Chemicznej Żywności- Nowoczesne metody i techniki analityczne w badaniach zanieczyszczeń chemicznych i biologicznych żywności;
- Zakład Mikrobiologii – Mikroorganizmy w zasobach IBPRS PIB i ich rola w przetwórstwie i żywieniu;
- Zakład Technologii Fermentacji – Fermentacja jako tradycyjna, prozdrowotna technologia utrwalania żywności i pasz;
- Zakład Przetwórstwa Zbóż i Piekarstwa – Monitoring jakości ziarna zbóż w aspekcie zapewnienia odpowiedniej jakości przetworów zbożowych;
- Zakład Technologii Przetworów Owocowych i Warzywnych – Tradycyjne i nowoczesne metody przetwórstwa owoców i warzyw w gospodarstwie rolnym;
- Pracownia Piwa i Słodu – Piwa kraftowe – moda czy odpowiedź na ofertę koncernów browarniczych;

[Więcej](#)

5. Nowoczesna produkcja mleka

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Data:	20-21.02.2023 r.
Miejsce:	Gospodarstwo Hodowli Zarodowej w Nidku, gospodarstwo Państwa Serwinów
Forma:	Spotkanie

Grupa docelowa: doradcy, rolnicy, przedstawiciele nauki, przedstawiciele organizacji pozarządowych, uczniowie i studenci szkół rolniczych i inni zainteresowani tematyką.

Cel: prezentacja dobrych praktyk w obszarze produkcji mleka ze zwróceniem uwagi na działania przyjazne dobrostanowi zwierząt oraz środowisku. Nawiązanie kontaktów i wymiana wiedzy między rolnikami stosującymi nowoczesne rozwiązania w swoich gospodarstwach, doradcami, naukowcami, organizacjami działającymi na rzecz hodowli bydła mlecznego i innymi. Podniesienie świadomości uczestników projektu w zakresie wprowadzenia metod i praktyk podnoszących dobrostan zwierząt oraz ograniczających emisję gazów cieplarnianych w gospodarstwach rolnych utrzymujących bydło.

Relacja:

Wykłady i zajęcia warsztatowe w gospodarstwach poprowadzili przedstawiciele Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka. Pierwszego dnia odbyły się zajęcia stacjonarne, na których poruszono następujące zagadnienia:

- Genomowanie bydła mlecznego jako nowoczesne narzędzie wykorzystywane do zarządzania stadem – Piotr Kowol;
- Komórki somatyczne jako naturalny monitoring zdrowia krwi i ich wpływ na rozród w stadzie – Zbigniew Pławecki;
- Dobrostan zwierząt i jego wpływ na produkcję mleczną. Zysk dla krów i hodowcy – Zbigniew Pławecki;
- Dobór buhajów do rozrodu – kluczowe znaczenie w pracy hodowlanej – Robert Gutter;
- Jak prawidłowo zbilansować dawkę pokarmową ze szczególnym uwzględnieniem wydzielania metanu – Zbigniew Wróblewski;
- Prawidłowy zbiór i sporządzanie kiszonki z kukurydzy oraz sianokiszonki – Zbigniew Wróblewski.

Drugi dzień szkolenia to wizyty w gospodarstwach rolnych. W ramach wizyt uczestnicy szkolenia mogli zobaczyć Gospodarstwo Hodowli Zarodowej w Nidku, gdzie Prezes Arkadiusz Włoszek zaprezentował działalność gospodarstwa. Gospodarstwo w Nidku to jedno z trzech gospodarstw należących do spółki OHZ w Osieku. Głównym kierunkiem działalności Ośrodka jest nowoczesna hodowla bydła mlecznego rasy polskiej holsztynofryzyjskiej – odmiany czarno-białej i czerwono-białej oparta o genomowanie zwierząt oraz wykonywanie embriotransferu. Celem jest hodowla twórcza i zachowawcza oraz gromadzenie najcenniejszego materiału genetycznego bydła, decydującego o postępie biologicznym w Polsce. Dzięki temu polscy rolnicy mają dostęp do wysokiej jakości materiału zarodowego bydła.

W ramach warsztatów przeprowadzonych przez pracowników PFHBiPM pokazano i omówiono zasady utrzymania zwierząt w odpowiednim dobrostanie oraz odbył się pokaz i omówienie środków do higienicznego udoju.

W miejscowości Wieprz uczestnicy szkolenia odwiedzili rodzinne gospodarstwo Państwa Serwinów. Gospodarstwo liczy ponad 900 sztuk bydła w tym ok. 450 krów mlecznych. Podczas warsztatów w gospodarstwie m.in. zaprezentowano w jaki sposób można sprawdzić zawartość poszczególnych frakcji na stole paszowym oraz wykorzystanie podawanej paszy. [Więcej](#)

W ramach projektu zrealizowano 2 filmy: [Postęp genetyczny w chowie i hodowli krów mlecznych](#) oraz [Biogazownia Przybroda](#).

6. Forum Grup Operacyjnych z województwa pomorskiego

Organizator: Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Data: 21.02.2023 r.

Miejsce: Woj. pomorskie

Forma: Forum

Grupa docelowa: konsorcjanci Grup Operacyjnych EPI realizujących swoje projekty na terenie woj. pomorskiego, osoby zainteresowane tematem innowacji w rolnictwie, przedstawiciele doradztwa rolniczego.

Cel: promocja i upowszechnianie rezultatów projektów realizowanych przez Grupy Operacyjne z województwa pomorskiego. Ponadto transfer wiedzy i doświadczeń między uczestnikami Forum.

Relacja:

Forum Grup Operacyjnych było pierwszą inicjatywą w województwie pomorskim.

Spotkanie otworzyła Katarzyna Jasińska – Zastępca Dyrektora PODR w Lubaniu. W przemówieniu Pani Dyrektor podkreśliła korzyści wynikające z działania „Współpraca” w zakresie tworzenia Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności, jak również realizacji projektów badawczo-wdrożeniowych przez Grupy Operacyjne.

Zagadnienia dotyczące rozwoju współpracy poprzez dobrą komunikację i wzajemne poznanie uczestników projektu, przedstawił Piotr Ławacz, psycholog i trener biznesu, coach i konsultant. Dodatkowo w formie warsztatów, uczestnicy wydarzenia mogli zapoznać się z technikami oraz strategiami dotyczącymi rozwiązywania problemów i trudnych sytuacji. Kolejnym obszarem tematycznym przedstawionym przez wykładownicę był wzrost samomotywacji do pracy w operacjach i pokonywanie trudności.

Aktualności w zakresie interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” w ramach WPR na lata 2023-2027 zaprezentował dr Aleksander Bomberski, krajowy broker innowacji z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

[Więcej](#)

7. Innowacyjne technologie w produkcji roślinnej – uprawa rzepaku

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	08.03.2023 r.
Miejsce:	Chojnów
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego i jednostek naukowo-badawczych oraz inne osoby zainteresowane tematyką.

Cel: zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia Grup Operacyjnych EPI, ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w temacie produkcji roślinnej, ze szczególnym naciskiem na uprawę rzepaku, którego powierzchnia uprawy w porównaniu z rokiem poprzednim wykazuje tendencje wzrostową. Zaprezentowanie aktualnej sytuacji w sektorze produkcji rzepaku, wskazanie szans i problemów dolnośląskich rolników w tym temacie oraz propozycji wykorzystania potencjału warunków naturalnych województwa dolnośląskiego.

Relacja:

Tematyka konferencji dotyczyła monitorowania plantacji, umiejętności rozpoznawania agrofagów i określania poziomu zagrożenia, a przede wszystkim nowych narzędzi szybkiego reagowania na zmiany w uprawach rzepaku, w postaci platform sygnalizacji agrofagów i systemów wspomaganie decyzji oraz wykorzystania GPS, dronów i innych urządzeń w uprawach. Podkreślono znaczenie właściwego doboru odmian pod kątem odporności na patogeny i negatywne czynniki środowiskowe. Omówiono też możliwości zastąpienia środków ochrony roślin metodami i środkami biologicznymi, typowo technologiczne aspekty uprawy gleby w warunkach uproszczeń oraz prawidłowy płodozmiar, siew i zasady dbania o środowisko i klimat.

Konferencję poprowadził prof. dr hab. Marek Korbas z Zakładu Mykologii IOR-PIB, który omówił zagadnienia związane z ochroną rzepaku, krótko scharakteryzował występujące w nim agrofagi oraz ich mechanizmy działania. Następnie przedstawił innowacyjne rozwiązania w uprawach rzepaku i opowiedział o nowoczesnych sposobach monitorowania upraw oraz narzędziach wspierających rolnika w podejmowaniu decyzji. W czasie konferencji zaprezentowano wyniki badań naukowych, które potwierdzają wzrost plonowania po zastosowaniu biologicznej ochrony roślin, a także jej skuteczność. Jednym z takich rozwiązań może być wykorzystanie pszczoł do ochrony upraw rzepaku przed grzybami *Botrytis*, *Sclerotinia* i *Monilinia*.

W dalszej części wykładów prof. dr hab. inż. Marek Korbas omówił niezbędne zmiany oraz nowe podejście do technologii uprawy rzepaku. Osobnym zagadnieniem, omawianym podczas konferencji był wpływ zmian klimatycznych na uprawy rzepaku. Wzrost średniorocznych temperatur w dużym stopniu wpływa na stan fizjologiczny roślin w ciągu dnia. Konieczne jest zatem stałe utrzymanie organów asymilacyjnych rośliny w dobrym stanie zdrowotnym. W tym celu należy stosować odpowiednio dobrane środki pomocnicze (adiuwanty czy kondycjonery wody). Ważne jest również zadbanie o odpowiedni stan fizyko-chemiczny cieczy roboczej. Zmiany klimatyczne zmieniają zasięg różnych gatunków patogenów rzepaku. Dlatego tak istotny jest ich monitoring i przeprowadzanie zabiegów ochrony w optymalnych terminach. Do podejmowania decyzji o przeprowadzeniu zabiegów zalecane jest korzystanie z platform wspomagających decyzje i ostrzegających o pojawiających się zagrożeniach ze strony agrofagów i pogody.

Na koniec Koordynator ds. SIR przedstawił działalność Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, jakie są jej cele oraz na czym polega działanie „Współpraca”, w tym jak tworzone są i jak działają Grupy Operacyjne na rzecz innowacji (EPI). [Więcej](#)

8. Spotkanie informacyjno-szkoleniowego dla pracowników WODR oraz CDR wykonujących i wspierających zadania na rzecz SIR

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
Data:	08-09.03.2023 r.
Miejsce:	Warszawa, Brwinów
Forma:	Spotkanie

Grupa docelowa: pracownicy CDR i WODR, przedstawiciele administracji publicznej.

Cel: kontynuacja cyklicznych spotkań podczas których uczestnicy wymieniają się doświadczeniami oraz dobrymi praktykami z zakresu funkcjonowania i realizacji zadań Sieci SIR oraz wspierania tworzących się oraz realizujących projekty Grup Operacyjnych EPI. Przekazanie bieżących informacji dotyczących działania "Współpraca" w ramach PROW 2014-2020 oraz pomocy technicznej, a także doskonalenie umiejętności miękkich. Omawianie tematów dotyczących realizacji zadań w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Przybliżenie sylwetek i działalności partnerów SIR w poszczególnych województwach.

Relacja:

Pierwszy dzień spotkania odbył się w Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Warszawie. Uczestników przywitani Krzysztof Janiak – Zastępca Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Sławomir Piotrowski – Dyrektor Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Warszawie (MODR).

Następnie Daria Mularczyk-Mędrza – p.o. kierownika Zespołu Innowacji w Rolnictwie ds. obsługi SIR w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie omówiła bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem Sieci SIR, w tym również procesy realizacji operacji własnych wpisanych do Planu Operacyjnego KSOW na lata 2022-2023. W dalszej kolejności dr inż. Aleksander Bomberski – kierownik Działu Innowacji w Rolnictwie w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie zaprezentował rolę brokera innowacji w sieciowaniu podmiotów zainteresowanych innowacyjnymi wdrożeniami, w tym także w nauce i biznesie, a także wskazał kluczowe zadania brokerów innowacji w realizacji PS WPR 2023 – 2027. Dodatkowo dokonał podsumowania VI naboru wniosków o przyznanie pomocy dla Grup Operacyjnych EPI w ramach działania „Współpraca”.

Na koniec tego dnia odbyło się spotkanie warsztatowe w siedzibie firmy Microsoft w Warszawie. Podczas niego zostały omówione m.in. scenariusze, metody oraz narzędzia do sieciowania i codziennej współpracy. Dodatkowo zwrócono uwagę na komunikację w zespołach i dzielenie się wiedzą. Następnie odbył się spacer po tzw. *alei innowacji* prezentującej inne innowacyjne narzędzia oraz rozwiązania, które mogłyby zostać wykorzystane w pracy rolników w tym w szczególności elementy tzw. Internetu Rzeczy (*Internet of Things*).

Drugi dzień spotkania odbył się w siedzibie Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Spotkanie rozpoczęło się prelekcją Bogdana Kęпки z Instytutu Organizacji i Zarządzania w Przemysle „ORGMAZ”, który omówił temat jak wdrażać wyniki prac B+R w Grupach Operacyjnych EPI. Następnie Bożena Podlaska z Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE omówiła możliwości oraz zasady realizacji projektów w ramach programu Horyzont Europa, w tym kwestie związane z poszukiwaniem partnerów do współpracy w międzynarodowych projektach.

W dalszej części spotkania Ryszard Kogut – Zastępca Dyrektora Departamentu Pomocy Technicznej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi omówił projekty realizowane przez Jednostki Doradztwa Rolniczego w ramach Planu Operacyjnego KSOW na lata 2022-2023, a także zaprezentował podstawowe zagadnienia Planu Działania Krajowej Sieci ds. WPR tj. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich + (KSOW+) w latach 2023 – 2027. [Więcej](#)

9. Podlaski zespół tematyczny ds. przetwórstwa mleka

Organizator:	Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie
Data:	09.03.2023 r.; 21-23.03.2023 r.
Miejsce:	Ciechanowiec, Wygnańczyce
Forma:	Spotkanie; wyjazdowe warsztaty

Grupa docelowa: producenci żywności wysokiej jakości, przedsiębiorcy, rolnicy, przedstawiciele instytucji świadczących usługi doradcze, mieszkańcy obszarów wiejskich i osoby zainteresowane tematyką.

Cel: intensyfikacja współpracy w zakresie dialogu, wymiany doświadczeń, dzielenia się wiedzą i spostrzeżeniami przedstawicieli różnych sektorów obszarów wiejskich złączonych pasją serowarstwa i zainteresowanych jego rozwojem w woj. podlaskim. Funkcjonowanie zespołu pozwoli uczestnikom podnieść wiedzę w celu doskonalenia swojej pracy, wypracować innowacyjne podejścia do problemów, wyzwań, standardów w zakresie przetwórstwa mleka na obszarach wiejskich.

Relacja:

W odpowiedzi na potrzeby edukacyjne, Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie powołał *Podlaski zespół tematyczny ds. przetwórstwa mleka*, w którego szeregach znaleźli się rolnicy, serowarzy, drobni przetwórcy mleka i doradcy rolnicy z województwa podlaskiego. Pierwsze spotkanie zespołu odbyło się w dniu 9 marca 2023 r. w formie konferencji inauguracyjnej, którą swoimi referatami uświetnili znakomici prelegenci-ekspersi z dziedziny przetwórstwa mleka.

Konferencję uroczystie otworzył Adam Zaremba, Zastępca Dyrektora Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. Pierwszy wykład pt. *Marketing w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego (aspekty formalno-prawne)* wygłosiła mec. Teresa Kaczyńska-Kochaniec. Kolejnym prelegentem była dr inż. Anna Okoń z Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie. Wygłosiła ona wykład pt. *Innowacje w przetwórstwie mleka*. Zaprezentowany temat dotyczył przybliżenia uczestnikom historii innowacji w serowarstwie. Ponadto, ekspertka przedstawiła najnowsze trendy i innowacyjne rozwiązania stosowane obecnie w branży przetwórstwa mleka. Jako ostatni wykład pt. *Znakowanie żywności* zaprezentowała Alina Witkowska z Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Białymstoku. Prelegentka omówiła najważniejsze informacje, jakie powinny się znaleźć na etykietach, wyprodukowanej i sprzedawanej przez rolników żywności, zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach. [Więcej](#)

W dn. 21 – 23 marca 2023 r. odbyły się warsztaty wyjazdowe serowarskie w Wygnańczycach (woj. lubuskie). Było to jednocześnie, już drugie spotkanie Podlaskiego zespołu ds. przetwórstwa mleka, powstałego w dn. 9 marca w Ciechanowcu podczas konferencji inauguracyjnej. Uczestnikami warsztatów było 25 osób, w tym przetwórcy mleka, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz doradcy rolnicy zaangażowani w tematykę przetwórstwa mleka.

3- dniowe warsztaty serowarskie był to wyższy stopień rzemiosła serowarskiego. Podczas zajęć każdy z członków zespołu tematycznego wytworzył 7 różnych serów. Zdobyto praktyczne umiejętności w zakresie układania deski serów. Zapoznano się również z kompleksowym procesem wędzenia serów. Ogrom całej wiedzy serowarskiej przekazało trzech wybitnych ekspertów z dziedziny serowarstwa: Krzysztof Jaworski, Marek Mazurkiewicz i Adam Pulkowski. Każdy z uczestników doskonił swoje kompetencje na indywidualnym stanowisku pracy, wyposażonym w narzędzia i mleko najwyższej jakości. Drugi dzień warsztatów rozpoczęto od przygotowania sera Saint Marcellin. Jest to ser francuski, miękki, dojrzewający, kwasowo-podpuszczkowy. Ser Cheddar był następnym obiektem zainteresowania członków zespołu tematycznego. W ostatnim dniu warsztatów uczestnicy pracowali nad serem Halloumi. Jest to ser cypryjski. Półmiękki, świeży, podpuszczkowy i termizowany. [Więcej](#)

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	14.03.2023 r.
Miejsce:	Wrocław
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: właściciele i pracownicy winnic, początkujący winiarze, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, osoby zainteresowane podejmowaniem i rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań na obszarach wiejskich związanych z winiarstwem.

Cel: możliwość uzyskania wiedzy fachowej w zakresie całorocznej pielęgnacji dwuletniej winnicy. Zachęcenie uczestników do rozwijania przedsiębiorczości, co jest szczególnie ważne na obszarach o rozdrobnionej strukturze rolnej oraz niekorzystnych warunkach gospodarowania, gdzie przychody z działalności rolniczej nie są w stanie zapewnić odpowiedniej jakości życia, a które doskonale nadają się do uprawy winorośli. Wymiana doświadczeń, nawiązanie kontaktów, co w przyszłości ułatwi budowanie sieci kontaktów.

Relacja:

W pierwszej części warsztatów kierownik katedry Ogrodnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu dr inż. Marta Czaplicka, specjalizująca się w tematyce winiarstwa na Dolnym Śląsku, omówiła systemy prowadzenia winnicy oraz systemy jakości żywności. „*Jakość Tradycja*” to system, w którym do produkcji używa się wyłącznie surowców, których pochodzenie jest identyfikowalne i które nie zawierają komponentów GMO. Omówione zostały także Krajowe Systemy Jakości Żywności, takie jak *System Gwarantowanej Jakości Żywności (QAFP)* – mięso drobiowe, wieprzowe, wędliny wieprzowo-wołowe, *System Quality Meat Program (QMP)* – wołowina i młoda wołowina oraz *System Jakości Wieprzowiny PQS (Pork Quality System)*, *Produkt Polski*, a także systemy unijne.

W kolejnej części warsztatów dr inż. Marta Czaplicka przybliżyła uczestnikom tematykę produkcji wina ekologicznego. Przedstawiła wymagania, jakie musi spełniać winnica (owoce pochodzące z uprawy ekologicznej (95%), zastosowanie ekologicznych drożdży oraz dozwolone siarkowanie, ekologiczne dodatki i ekologiczne filtry) oraz przepisy unijne, regulujące produkcję wina. O tym, co zakazane, a co dozwolone w ekologicznej produkcji mówi rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r., zwane również aktem podstawowym. Określa ono przepisy dotyczące produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r.

Podczas spotkania, o systemach cięcia i sposobach prowadzenia winnicy opowiedział pracownik Uniwersytetu Przyrodniczego oraz współwłaściciel winnicy Kacper Parypa. Uczestnicy mieli także okazję praktycznego rozwinięcia tematu, bowiem podczas warsztatów przeprowadzono cięcie winorośli w winnicy Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, przy ulicy Zwycięskiej we Wrocławiu.

Dr inż. Janusz Mazurek z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, omówił planowanie wiosennego nawożenia winnicy. Poruszono temat uprawy gleby w winnicy na dwa sposoby. Pierwszy z nich to pozostawienie gleby przez cały rok w tzw. czarnym ugorze, drugi polega na zadarnieniu lub zazielenianiu międzyrzędzi poprzez ich trwałe albo czasowe obsiewanie roślinami okrywowymi. W dalszej części prowadzący przedstawił zasady wiosennego nawożenia winnic azotem, potasem, magnezem i fosforem oraz jego wpływu na jakość owoców i wina. [Więcej](#)

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	14.03.2023 r.
Miejsce:	Janowiec
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, przetwórcy, właściciele gospodarstw agroturystycznych oraz rolnych, członkowie stowarzyszeń, osoby zainteresowane tematem z terenu województwa lubelskiego.

Cel: transfer wiedzy na temat innowacyjnych metod wytwarzania produktów z wykorzystaniem ziół, a także ich doboru pod kątem innowacyjnego zastosowania w różnych dziedzinach życia. Z obserwacji rynku zielarskiego wynika, że popyt na zioła od kilku lat sukcesywnie wzrasta, a prognozy na przyszłość są również bardzo obiecujące. W ostatnich latach obserwuje się stały wzrost zainteresowania ziołolecznictwem i medycyną alternatywną. Jednocześnie, wraz z rozwojem przemysłu spożywczego, zwiększa się zapotrzebowanie na środki przyprawowe oraz roślinne dodatki zapachowe, konserwujące i prozdrowotne, których bogatym źródłem są zioła. Wzrasta zatem zapotrzebowanie na różnorodne surowce zielarskie, a także wiedzę z zakresu ich produkcji. W świetle powyższych informacji można zaryzykować stwierdzenie, że przy spadającej opłacalności tradycyjnych upraw ogrodniczych, produkcja ziół może stać się alternatywnym źródłem dochodu dla wielu gospodarstw.

Relacja:

Szkolenie przeprowadziła Pani Agata Kwaśna Nowak właścicielka siedliska LA LA LAS. Szkolenie składało się z dwóch części: części teoretycznej oraz praktycznej. Uczestniczki zostały zapoznane z tajnikami aromaterapii: przetwórstwem materiału zielarskiego - pozyskiwaniem olejków eterycznych, hydrolatów, stosowaniem olejków eterycznych oraz poznaniem ich właściwości. W części praktycznej uczestniczki miały okazję samodzielnie wykonać: olejek do masażu, pastę do zębów, roll-on zapachowy. Szkolenie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem co pokazuje, że świadomość społeczeństwa zmienia się. Korzystamy z darów natury i wykorzystujemy je w swoim gospodarstwie na co dzień. [Więcej](#)

Organizator: Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Data: 16-19.03.2023 r.

Miejsce: Woj. świętokrzyskie

Forma: Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedsiębiorcy sektora rolno - spożywczego, przedstawiciele firm wspierających rozwój obszarów wiejskich, jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele nauki, mieszkańcy obszarów wiejskich.

Cel: zdobycie wiedzy na temat innowacyjnych rozwiązań stosowanych w rolnictwie. Podniesienie świadomości producentów i przedsiębiorców rolnych w zakresie korzyści jakie daje wdrażanie innowacyjnych rozwiązań i współpracy między nauką i praktyką. Usprawnienie produkcji we własnych gospodarstwach oraz kształtowanie postaw proinnowacyjnych.

Relacja:

Pierwszego dnia po przyjeździe do województwa świętokrzyskiego, uczestnicy spotkali się z Izabelą Niedobit – koordynatorem SIR z Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach Oddział w Sandomierzu. Uczestnikom zostały zaprezentowane projekty stymulujące lokalny rozwój, wspierające aktywność lokalną i działalność organizacji pozarządowych oraz nieformalnych grup działających na rzecz swoich społeczności.

Kolejny dzień uczestnicy wyjazdu studyjnego spędzili na XXVIII Międzynarodowych Targach Techniki Rolniczej AGROTECH w Kielcach. W tym miejscu prezentowane były najnowsze osiągnięcia branży rolniczej z całego świata, zarówno wśród kombajnów, ciągników, jak i innowacyjnych maszyn i rozwiązań do nawożenia czy uprawy roli. Wystawy oraz sprzęt znajdowały się w dziesięciu halach oraz na terenie zewnętrznym, gdzie swoimi ofertami zachęcali przedstawiciele firm związanych z branżą rolniczą, zarówno tych z kraju i ze świata.

W przedostatni dzień wyjazdu uczestnicy wyjazdu studyjnego udali się do Inkubatora Przetwórczego w Dwikozach, gdzie Wiceprezes Zarządu Ośrodka Promowania Przedsiębiorczości w Sandomierzu – Justyna Pyć zapoznała wizytatorów z genezą i ideą utworzenia Inkubatora Przetwórczego, zasadami funkcjonowania oraz wymogami i standardami określonymi dla tego typu obiektów. Uczestnicy mieli okazję również zapoznać się z pełnym procesem produkcji musu jabłkowego. Ponadto miało miejsce również spotkanie z rolnikiem uczestniczącym w Rolniczym Handlu Detalicznym (RHD), korzystającym z usług Inkubatora Przetwórczego w Dwikozach.

Następnym punktem wyjazdu była wizyta w winnicy „Nad Jarem” – gospodarstwie znajdującym się na szlaku „Świętokrzyska Kuźnia Smaków”. Właściciele Winnicy (Sylwia i Mateusz Paciura) opowiedzieli o procesie produkcji lokalnych win, zapoznali z historią gospodarstwa oraz dziejami winiarstwa na Sandomierszczyźnie.

Kolejnym prelegentem tego dnia była Agnieszka Pawlikowska - Prezes Rejonowego Koła Pszczelarzy w Sandomierzu oraz właścicielka Pasieki pod Dębami. Wygłosiła ona prelekcję o pszczołach, miodach i pszczelarstwie, a także zapoznała uczestników z rolą pszczół w przyrodzie, pracą tych owadów, ich ochroną oraz pomysłami na propagowanie pszczelarstwa i promocję kultury oraz tradycji pszczelarstwa.

Ostatni dzień wyjazdu zakończył się w gospodarstwie położonym we wsi Drygulec – „Sery Sandomierskie od Dziedzica”. Tam właściciel serowni, Marcei Małkiewicz wraz ze swoimi pracownikami zapoznał uczestników wyjazdu ze sposobem wytwarzania serów wysokiej jakości oraz dobierania serów do potraw i win. Przedstawiono również genezę i historię powstania serowni oraz oprowadzono po serowni i zapoznano z wyposażeniem obiektu. [Więcej](#)

13.1 Dolnośląski Szczyt Grup Operacyjnych

Organizator:	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu
Data:	21.03.2023 r.
Miejsce:	Wrocław
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: członkowie Grup Operacyjnych EPI, rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, nauki, Lokalnych Grup Działania, instytucje pracujące na rzecz rolnictwa, osoby zainteresowane proponowaną tematyką i uczestnictwem w grupach operacyjnych.

Cel: wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy rolnikami, przedsiębiorcami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, prowadzącymi Grupy Operacyjne bądź zainteresowanymi utworzeniem takich grup. Zapoznanie uczestników z aktualnymi wymogami dotyczącymi działania "Współpraca" w nowej perspektywie finansowej Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej oraz wymiana wiedzy i doświadczeń w obszarze już funkcjonujących Grup Operacyjnych.

Relacja:

Wydarzenie otworzył Dyrektor DODR Marek Tarnacki, który przywitał gości.

W nowej perspektywie finansowej, w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, Lokalne Grupy Działania w zakresie swoich zadań mają również wsparcie krótkich łańcuchów dostaw, wpisywane do przyjętych, lokalnych strategii rozwoju.

Podczas Szczytu, krajowy broker innowacji dr inż. Aleksander Bomberski przedstawił możliwości tworzenia Grup Operacyjnych EPI oraz opracowania i wdrożenia innowacyjnych projektów tych grup. Omówił również zasady

finansowania operacji w zakresie rozwoju pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych w ramach interwencji LEADER/Rozwój lokalny kierowany przez społeczność.

Następnie sześć Grup Operacyjnych zaprezentowało swoje osiągnięcia i podzieliło się doświadczeniami.

Dr inż. Marta Czaplicka oraz dr inż. Tomasz Pilawka opowiedzieli o projekcie „*Innowacyjna technologia wytwarzania i rozlewu wina gronowego oraz sposób organizacji produkcji, jako czynniki podniesienia jakości produktów winiarskich wytworzonych lokalnie*”. Prof. dr hab. Jan Twardoń zaprezentował rezultaty projektu badawczo-rozwojowego „*Innowacyjne metody chowu bydła w celu uzyskania najlepszej jakości dolnośląskiej wołowiny*”. Dr inż. Kamil Janiak z Grupy Operacyjnej „Innowatorzy upraw”, omówił projekt „*Innowacyjna technologia uprawy warzyw w zamkniętym cyklu wody*”. W drugiej części spotkania, właściciel winnicy Moderna Nestor Kościański i właściciel winnicy Agat Marcin Kucharski opowiedzieli o mobilnej platformie do prezentacji, promocji, sprzedaży bezpośredniej oraz dystrybucji win, serów i jabłek z gospodarstw należących do członków grupy operacyjnej. Paweł Paszkowski przedstawił projekt Grupy Operacyjnej Zielona Dolina „*Jakość z Dolnego Śląska – Dobrze, bo z Dolnego Śląska*”, w ramach którego we wrocławskiej hali targowej powstał punkt handlowy „*Produkt Lokalny*”, aplikacja na telefon i sklep internetowy. „*Jest Alternatywa*” to Grupa Operacyjna, której liderką jest Joanna Maślukiewicz, właścicielka wolnowybiegowego, ekologicznego gospodarstwa rolnego „*Kozłonoga*”. Razem z panią Joanną, swoje gospodarstwa zaprezentowały Małgorzata Mierlak z Jagodowego Pola. [Więcej](#)

14. Wieprzowina rodzimej rasy puławskiej - efektywne wykorzystanie tuszy z uwzględnieniem aspektów lokalnej tradycji kulinarnej

Organizator:	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli
Data:	28.03.2023 r.
Miejsce:	Janowiec
Forma:	Warsztaty

Grupa docelowa: rolnicy, przetwórcy, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: rozpowszechnianie wśród mieszkańców obszarów wiejskich województwa lubelskiego przetwórstwa mięsa z własnego gospodarstwa na małą skalę oraz promowanie krótkich łańcuchów dostaw. W obecnej sytuacji rynkowej ważne jest, aby producenci mieli zróżnicowany asortyment produktów świeżych oraz przetworzonych, a tym samym umieli dostosować podaż i poprawić dystrybucję, tak aby zaspokoić oczekiwania ilościowe i jakościowe konsumenta, a przy tym czerpać dodatkowe dochody z gospodarstwa.

Relacja:

Warsztaty prowadzili – ekspert kulinarny, pomysłodawca szlaku kulinarnego *Niech Cię Zakole* p. Piotr Lenart oraz p. Piotr Wiedro szef kuchni w *Restauracji Czarna Dama*.

Wieprzowina rodzimej rasy puławskiej popularnie zwanej „PUŁAWIAKIEM” jest zdrowa i na wskroś wieprzowa. Niewiele trzeba, aby się o tym przekonać. Świnie rasy puławskiej wyróżniają się bardzo dobrą jakością pozyskiwanego z nich mięsa, które nawet po obróbce termicznej nie traci aromatu i ma charakterystyczny, marmurkowaty wygląd, warunkowany przez odpowiedni udział tłuszczu śródmięśniowego. Ponadto jest kruche i bardzo soczyste, co podkreśla jego walory smakowe.

Podczas warsztatów uczestnicy dowiedzieli się jak efektywnie wykorzystać elementy tuszy w potrawach i wyrobach, możliwych do wdrożenia w tradycyjnym przetwórstwie z uwzględnieniem lokalnej tradycji kulinarnej. Aktywnie uczestniczyli w przygotowywaniu białej kiełbasy, kaszanki, pasztetu, galarety, potraw z wybranych elementów schabu, karkówki.

W części wykładowej naukowcy z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, dr hab. Dariusz Stasiak, prof. uczelni oraz prof. dr hab. Andrzej Junkuszew, zachęcali uczestników do przetwarzania i efektywnego wykorzystania surowca. Kulinarne zagospodarowanie tuszki wieprzowej i organizowanie krótkich łańcuchów dostaw pozwala obniżyć koszty i zyskać na jakości.

Współcześnie krótkie łańcuchy dostaw traktowane są jako powrót do tradycyjnych systemów dystrybucji żywności. Coraz częściej konsumenci sięgają po żywność lokalną, nieprzetworzoną, dostarczaną nabywcom bezpośrednio od producentów rolnych. Krótkie łańcuchy dostaw gwarantują świeżość produktu, zwiększają świadomość konsumentów w zakresie wyborów żywieniowych oraz przyczyniają się do dbałości o środowisko.

O certyfikacji produktów pochodzących od ras rodzimych oraz warunkach uzyskania certyfikatu „Rodzima Rasa” opowiadał dr inż. Paweł Radomski z Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie. System ochrony i promocji wyrobów z ras rodzimych to szansa dla części gospodarstw rolnych, gdyż zwiększa dochody, chroni dziedzictwo kulturowe, pomaga w rozwoju turystyki wiejskiej oraz stwarza dodatkowe, pozarolnicze źródła dochodu dla rolników chcących zajmować się dodatkowo przetwórstwem.

Spotkanie, obfitujące w praktyczne informacje podane w przystępny sposób podczas wykładów i warsztatów technologiczno-gastronomicznych, było okazją do nawiązania kontaktów, wymiany doświadczeń i zainteresowania rodzimymi rasami zwierząt. [Więcej](#)

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 28.03.2023 r.

Miejsce: Woj. lubuskie

Forma: Spotkanie

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, pszczelarze, winiarze, jednostki naukowe i samorządowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie innowacji na obszarach wiejskich, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk: rolników, doradców, winiarzy, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego czy hodowców.

Relacja:

Podczas spotkania zaprezentowana została tematyka innowacyjnych technologii wspierających efektywność rozrodu bydła. Ekspertycki wykład połączony z przekazem praktycznej wiedzy i doświadczeń w ramach wieloletniej pracy w zakresie biotechnologii rozrodu zwierząt przedstawił Szymon Bugaj – przedstawiciel Wielkopolskiego Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt Sp. z o.o. Poznań (WCHiRZ). Przedmiotowa spółka prowadzi własne nowatorskie programy hodowlane, które są źródłem wiedzy dla rozwoju innowacyjnych rozwiązań w gospodarstwach. Kluczowym z nich jest program oceny i selekcji buhajów rasy holsztyńsko-fryzyskiej. Celem programu realizowanego przez WCHiRZ jest doskonalenie genotypu pogłowia bydła w kierunku jednostronnie mlecznym. Program propaguje polską hodowlę, która osiągnęła światowy poziom pod względem wydajności mlecznej, parametrów eksterieru, cech funkcjonalnych. Ponad, 60-letnie doświadczenie WCHiRZ w hodowli bydła, zajmującego się rozrodem tych zwierząt, selekcjonując reproduktory, pozyskując, konfekcjonując oraz dostarczając ich nasienie było źródłem cennych i najbardziej aktualnych informacji dla uczestników spotkania. WCHiRZ utrzymuje bezpośredni i transparentny kontakt z rolnikami, hodowcami, jednostkami naukowymi i przedsiębiorcami rolnymi obejmujący zakres hodowli bydła co uczyniło wydarzenie bogate w bardzo przydatne i merytoryczne treści.

Ponadto, prelegent w przejrzysty i ciekawy sposób udzielił wielu informacji w zakresie ekonomii produkcji mleka w Polsce i na świecie oraz zagadnień dot. selekcji odpowiedniego buhaja, tematyki standaryzacji czy indeksów (selekcyjny PF, Produkcyjny, Pokroju, Płodności). Ważną kwestią poruszoną w wypowiedzi była ocena genomowa i biotechniki rozrodu w programach hodowlanych (produkcja zarodków in vitro w Europie i na świecie) oraz temat innowacyjnych technologii wspierających rozród i wzrost potencjału genetycznego bydła mlecznego.

Dalsza część spotkania przebiegała pod znakiem naukowych treści związanych z żywieniem bydła, a dokładnie charakterystyki innowacyjnych produktów wpływających na mobilizację mikroflory żwacza. Wiedzę specjalistyczną z zakresu poprawności zdrowotności i wydajności krów oraz bydła mięsnego zaprezentował lekarz weterynarii, Krzysztof Kassner. Gość wraz ze współpracownikiem Romanem Potarzyckim jako przedstawiciele projektu DOLBIOTECH zaprezentowali efektywność produktów nowej generacji w żywieniu opasów. Prelegenci w bardzo ciekawy sposób przybliżyli uczestnikom innowacyjne rozwiązania wdrażane w swoich autorskich projektach. Interesujące i specjalistyczne wiadomości, oparte na przykładach w hodowli bydła w Polsce jak i na świecie były inspiracją dla uczestników spotkania. [Więcej](#)

Organizator: Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Data: 28-31.03.2023 r.

Miejsce: Radom; woj. lubelskie

Forma: Wyjazd studyjny

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, mieszkańcy obszarów wiejskich, inne osoby zainteresowane tematyką.

Cel: przekazanie i poszerzenie wiedzy uczestników na temat innowacyjnych metod uprawy roli - m.in. uprawy bezorkowej. Ułatwienie wymiany wiedzy oraz dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie.

Relacja:

W pierwszym dniu wyjazdu studyjnego uczestnicy odwiedzili gospodarstwo państwa Barbary i Andrzeja Kozłowskich. „Spiżarnia Wandynów” została wyróżniona w konkursie „Dziedzictwo kulturowe w wielkopolskiej zagrodzie”, organizowanym przez Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Gospodarstwo specjalizuje się w popularyzacji zdrowego trybu życia oraz naturalnej żywności. Następnym punktem programu była wizyta w Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu. Na terenie skansenu uczestnicy wyjazdu mogli zobaczyć zgromadzone obiekty dawnej architektury, głównie drewnianej.

Podczas drugiego dnia, uczestnicy wyjazdu studyjnego odwiedzili gospodarstwo rolne prowadzone przez pana Marcina Gryna, które znajduje się w miejscowości Sitaniec Kolonia w województwie lubelskim. Energiczny i pełen innowacyjnych pomysłów gospodarz przedstawił interesującą prezentację pn. „Doświadczenie buduje sukces”. Prelegent zaznajomił słuchaczy z uprawą gleby metodą bezorkową przy jednoczesnej redukcji dawek nawozów mineralnych. Na podstawie własnych doświadczeń, mówca zaobserwował, że takie przygotowanie stanowiska glebowego ma na celu zatrzymanie wody w glebie, zwiększenie pojemności wodnej pola oraz przyczynia się do sekwestracji węgla organicznego w glebie. W gospodarstwie odbyła się również demonstracja parku maszynowego, składającego się z maszyn skonstruowanych na bazie wieloletnich doświadczeń oraz innowacyjnych rozwiązań. Uczestnicy mogli zobaczyć m.in. hybrydowe maszyny własnej konstrukcji wykorzystywane przez cały sezon produkcyjny: od technologii strip-till i nawożenia wglębnego, poprzez się w rzepaku, kukurydzy oraz pszenicy, aż po uprawę ziemniaków jadalnych. Kolejnym rozmówcą był Łukasz Czech z firmy AgroWe. W interesującym wykładzie przedstawił sukcesy związane z pracą doradczą i utworzeniem Grup Operacyjnych, które prowadzą prace nad innowacyjnymi rozwiązaniami w ramach działania „Współpraca”. Ostatni wykład zaprezentował prof. dr hab. Marek Marks z UWM w Olsztynie. Przedstawił prezentację pn. „Znaczenie uprawy roli i płodozmianu w rolnictwie regeneratywnym”.

W trzecim dniu wyjazdu studyjnego uczestnicy odwiedzili gospodarstwo znajdujące się w Mikołajówce, lubelskim rejonie sadowniczym. Właściciele gospodarstwa, Małgorzata i Tomasz Solis założyli firmę o nazwie „FRUX SOLIS” i kontynuują tradycję sadowniczą i przetwórczą od kilku pokoleń. Właściciele firmy są również konsorcjantami Grupy Operacyjnej „Sokowoc”, która powstała w ramach działania „Współpraca”.

Następnie uczestnicy wyjazdu studyjnego odwiedzili LODR w Końskowoli. Ewa Boguta przedstawiła prezentację pn. *Krótkie łańcuchy dostaw w ramach działania „Współpraca” – doświadczenia grupy operacyjnej „Lokalnie naturalnie”*. Prezentację pn. *„Funkcjonowanie i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii zastosowanych w LODR oraz zarządzanie dostępnymi zasobami energii”* przedstawił Marek Siuciak, broker innowacji LODR w Końskowoli. Kolejnym mówcą był Dariusz Krzywiec, który przedstawił prezentację pn. *„Innowacyjne rozwiązania dla rolnictwa zrealizowane przez LODR w Końskowoli w ramach działania M16 WSPÓŁPRACA”*. Prelekcja zawierała informacje dotyczące realizacji działań Grup Operacyjnych: „Lodron”, „Bazydrill”, „Biobiałko” oraz „Ekołąka”. W ostatnim dniu uczestnicy odwiedzili Instytuty naukowe w Puławach - IUNG-PIB i PIWet – PIB. [Więcej](#)

Organizator:	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Data:	30.03.2023 r.
Miejsce:	Warszawa
Forma:	Konferencja, raport, broszura

Grupa docelowa: przedstawiciele doradztwa rolniczego, uczelni wyższych, administracji publicznej, studenci.

Cel: wsparcie tworzenia efektywnej sieci kontaktów pomiędzy publicznymi jednostkami doradztwa rolniczego a uczelniami wyższymi, a także wzmocnienie współpracy tych instytucji w zakresie wymiany wiedzy i doświadczeń, ze szczególnym uwzględnieniem prowadzonych prac badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych rozwiązań możliwych do wdrożenia w praktyce rolniczej.

Relacja:

W ramach projektu zorganizowana została konferencja pn. „*Tworzenie rozwiązań systemowych wzmacniających transfer wiedzy i innowacji pomiędzy doradztwem rolniczym a uczelniami*”. Wydarzenie zostało zrealizowane we współpracy z Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie. Podczas konferencji zaprezentowano wyniki badań na temat stanu współpracy jednostek doradztwa rolniczego z uczelniami kształcącymi w zawodach rolniczych oraz oceny obecnego funkcjonowania Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS). Badania ankietowe i fokusowe były prowadzone na zlecenie CDR w Brwinowie w 2022 roku, w wojewódzkich ośrodkach doradztwa rolniczego oraz publicznych uczelniach o profilu rolniczym. Dodatkowo omówiono funkcjonowanie systemu AKIS w ocenie przedstawicieli doradztwa i uczelni rolniczych, a także dobre praktyki współpracy doradztwa z uczelniami rolniczymi na przykładzie województwa warmińsko-mazurskiego. Jednocześnie podkreślono formy upowszechniania wyników badań oraz prac naukowo-badawczych. W drugiej części spotkania odbył się panel dyskusyjny dotyczący tworzenia rozwiązań systemowych w celu wzmocnienia transferu wiedzy i innowacji z nauki do praktyki rolniczej, w świetle nowych wyzwań dla rolnictwa. [Więcej](#)

W ramach projektu opracowano również publikację „*Analiza i raport Stan współpracy pomiędzy publicznymi Jednostkami Doradztwa Rolniczego a publicznymi uczelniami rolniczymi*”, którego celem było zidentyfikowanie obecnego stanu współpracy pomiędzy publicznymi jednostkami doradztwa rolniczego a publicznymi uczelniami rolniczymi. [Przeczytaj broszurę](#)

Organizator: Podkarpacki Doradztwa Rolniczego w Boguchwale

Data: 03.2023 r.

Miejsce: woj. podkarpackie

Forma: Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, pracownicy doradztwa, przedstawiciele nauki, instytucje pracujące na rzecz rolnictwa, osoby zainteresowane proponowaną tematyką.

Cel: wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy rolnikami, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami i podmiotami doradczymi, którzy tworzą lub w przyszłości mogą utworzyć Grupę Operacyjną EPI lub KŁŻ.

Relacja:

Podczas konferencji odbyła się promocja działania „Współpraca”, dzięki któremu w Polsce prowadzonych jest wiele prac nad wdrażaniem innowacji dla rolnictwa, zarówno w zakresie dużych projektów badawczo-wdrożeniowych, jak i mniejszych w zakresie KŁŻ. Wiele grup operacyjnych powstało w województwie podkarpackim, które zastanawiają się nad przystąpieniem do innych projektów. Grupy te, pomimo realizacji przedsięwzięć z zakresu innowacji w rolnictwie, nie mają wzajemnej wiedzy o swoich działaniach, podejmowanych inicjatywach, problemach i postępie prac w projektach, gdyż realizują je w „zamkniętych” konsorcjach. Dlatego ich członkowie wykazują potrzebę sieciowania kontaktów pomiędzy sobą, szczególnie właśnie w zakresie dotychczasowych doświadczeń. Chcą uczyć się od siebie nawzajem, korzystać z wzajemnych doświadczeń i sposobów rozwiązywania problemów. Spotkanie było również motywacją do podejmowania kolejnych inicjatyw, nawiązywania nowych kontaktów, których efektem mogą być nowe partnerstwa.

Główną ideą spotkania było aktywne łączenie Partnerów Sieci SIR w celu realizacji wspólnych, mniejszych bądź większych projektów, które pozwalają osiągać zamierzone cele oraz pokonywać kolejne wyzwania związane z wdrażaniem innowacji w sektorze rolno-spożywczym.

Podczas spotkania przedyskutowano temat współpracy pomiędzy różnymi podmiotami oraz przeprowadzono analizę potencjalnych problemów z tym związanych, a także zapoznano uczestników z inspirującymi doświadczeniami i pomysłami prezentowanymi przez prelegentów.

Podczas konferencji zostały omówione również zagadnienia dotyczące m.in. innowacji w rolnictwie na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, strategicznych wyzwań dla polskiego rolnictwa w świetle nowej WPR oraz działań Sieci Innowacji w Rolnictwie. W programie przewidziano m.in. panel dyskusyjny nt. Strategii od pola do stołu w praktyce, krótkich łańcuchów dostaw, w kontekście dobrych przykładów w sferze rolnictwa, możliwości wsparcia finansowego z różnych źródeł, nowych technik i technologii stosowanych w oraz dorobku hodowlanego w produkcji zwierzęcej. Przedmiotem dyskusji były również: wyzwania stojące przed podkarpackim rolnictwem, wynikające z postępującej w kierunku środowiskowo-klimatycznym ewolucji WPR, szans i zagrożeń z tego wynikających, problemy związane m. in. z pożądanymi kierunkami rozwoju podkarpackiego rolnictwa, rolą systemu wiedzy i innowacyjności w rolnictwie w procesach wspierających zmiany struktur rolnych oraz koniecznością zintegrowania różnych polityk unijnych i krajowych, realizowanych na rzecz rozwoju rolnictwa.

[Więcej](#)

Organizator:	Podkarpacki Doradztwa Rolniczego w Boguchwałie
Data:	I kwartał 2023 r.
Miejsce:	Woj. podkarpackie
Forma:	Konferencja

Grupa docelowa: rolnicy, przetwórcy produktów lokalnych, członkowie Kół Gospodyń Wiejskich, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: tworzenie bezpośredniej sieci kontaktów pomiędzy lokalnymi rolnikami, wytwórcami żywności, konsumentami oraz osobami i instytucjami oferującymi usługi na rzecz rolnictwa z wykorzystaniem innowacyjnej platformy podkarpacki e - bazarek. Popularyzacja/wspieranie innowacyjnych inicjatyw z obszaru krótkich łańcuchów dostaw, który przyczyni się do ograniczenia strat marnotrawstwa żywności.

Relacja:

W konferencji wzięło udział 250 osób, w tym rolnicy, przetwórcy produktów lokalnych, członkinie Kół Gospodyń Wiejskich, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy naukowcy oraz pracownicy jednostki doradztwa rolniczego, wojewoda podkarpacki - Ewa Leniart, prezes Podkarpackiej Izby Rolniczej - Stanisław Bartman, wiceburmistrz Boguchwały - Justyna Płacha-Adamska, zastępca dyrektora Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Magdalena Rożek.

Wojewoda podkarpacki w nawiązaniu do tematu konferencji zaznaczyła, że – „*Każdego dnia w wielu domach wyrzucane jest jedzenie, do produkcji którego trzeba było wykorzystać określone ilości wody oraz energii. Zwykle kupujemy za dużo, nasze zakupy są nieprzemyślane i nierzadko w koszyku lądują przypadkowe produkty, zabrane ze sklepowych półek pod wpływem impulsu. Warto rozmawiać o tym jak można temu zapobiec, jak zminimalizować ilość produkowanych odpadów, jak mądrze planować zakupy żywnościowe, aby wszystko miało swoje zastosowanie. Często niewielkie zmiany nawyków, mają ogromne znaczenie dla naszego środowiska, bowiem troszcząc się o nie – troszczymy się przede wszystkim o siebie i naszych najbliższych*”.

Temat - „Nie wyrzucaj - wykorzystaj!” Niekonwencjonalne wykorzystanie odpadów żywnościowych w dietetyce i kosmetyce przedstawiła Pani Urszula Binduga - Prodziekan Kolegium Medycznego ds. kierunku Dietetyka Katedry Chorób Cywilizacyjnych i Medycyny Regeneracyjnej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie. Z resztek po wielu produktach spożywczych można zrobić użytek. Dawniej było to normą. Poprzednie pokolenia korzystały z darów natury „do końca”. Współcześnie mówi się o kuchni zero waste – konkludowała wykładowniczy.

Paweł Gradowski zaprezentował sposoby niemarnowania żywności w formie wykładu połączonego z degustacją. Jego prezentacja obejmowała wskazanie dobrych nawyków niemarnowania żywności, sposobów ograniczania strat marnotrawstwa w produkcji: piekarsko-cukierniczej, podstawowej, przetwórstwie zbóż konsumpcyjnych, owoców i warzyw, w produkcji podstawowej i przetwórstwie ryb i mięsa.

Wiele gospodarstw działających na terenie województwa podkarpackiego poszukuje nowych rozwiązań, które pozwolą im na dodatkowy dochód z wykorzystaniem zasobów gospodarstwa rolnego. Rozwój lokalnego sektora żywności jest przedmiotem znacznego zainteresowania na obszarach wiejskich, ponieważ może on przynieść wiele korzyści gospodarczych, środowiskowych i społecznych. Głównym celem tych działań jest skrócenie drogi produktów od pola do stołu, wsparcie lokalnych wytwórców i rolników. Konferencja pozwoliła na zdobycie wiedzy teoretycznej i praktycznej dotyczącej wytwarzania i wprowadzania na rynek produktów wyprodukowanych w gospodarstwie z uwzględnieniem obowiązujących przepisów. [Więcej](#)